

NR.6

TÄHEKE

1984

ISSN 0134-2266

Vaheaeg

HURRAA, HURRAA, HURRAA!
NÜÜD KÄTTE JÕUDNUD SA!
SA OLED KÕIGE TOREDAM
JA KÕIGE VAHVAM KA!

ME ÕU ON LASTE KÄRA TÄIS.
KUI AGA KOOLIMAJAS KÄID,
SIIS KÕIK SEAL VÄGA VAIKNE NÄIB,
EI TAHVEL OLE KRIIPSE TÄIS.

JA SULLE ENDAMISI NÄIB,
ET HALDIAS ON SIIT LÄBI KÄIND.

RIINA KIKAS,
Tartu 2. Keskkooli
11a klassi õpilane

Lõppes kool

LÕPPES KOOL JA ALGAS PUHKUS,
LÄHEN KOJU, RIND TÄIS UHKUST.
TUNNISTUSEL NELJAD-VIID
TEEVAD MEELE RÕÖMSAKS MUL.

ANDRY KRASS,
Paide 1. Keskkooli
11a klassi õpilane

Illustreerinud AVO PAISTIK

Metsarajad

METSAS SÄRAB PÄIKE.
METSAS IGA VÄIKE.
KARU KÕNNIB METSA ALL.
KÄPAD MARJU TÄIS ON TAL.
IGAÜKS, KES MÕÖDA LÄHEB,
ORAVALT SAAB KÄBI PÄHE.

MARGOT KASARI,
Tallinna 7. Keskkooli
1a klassi õpilane

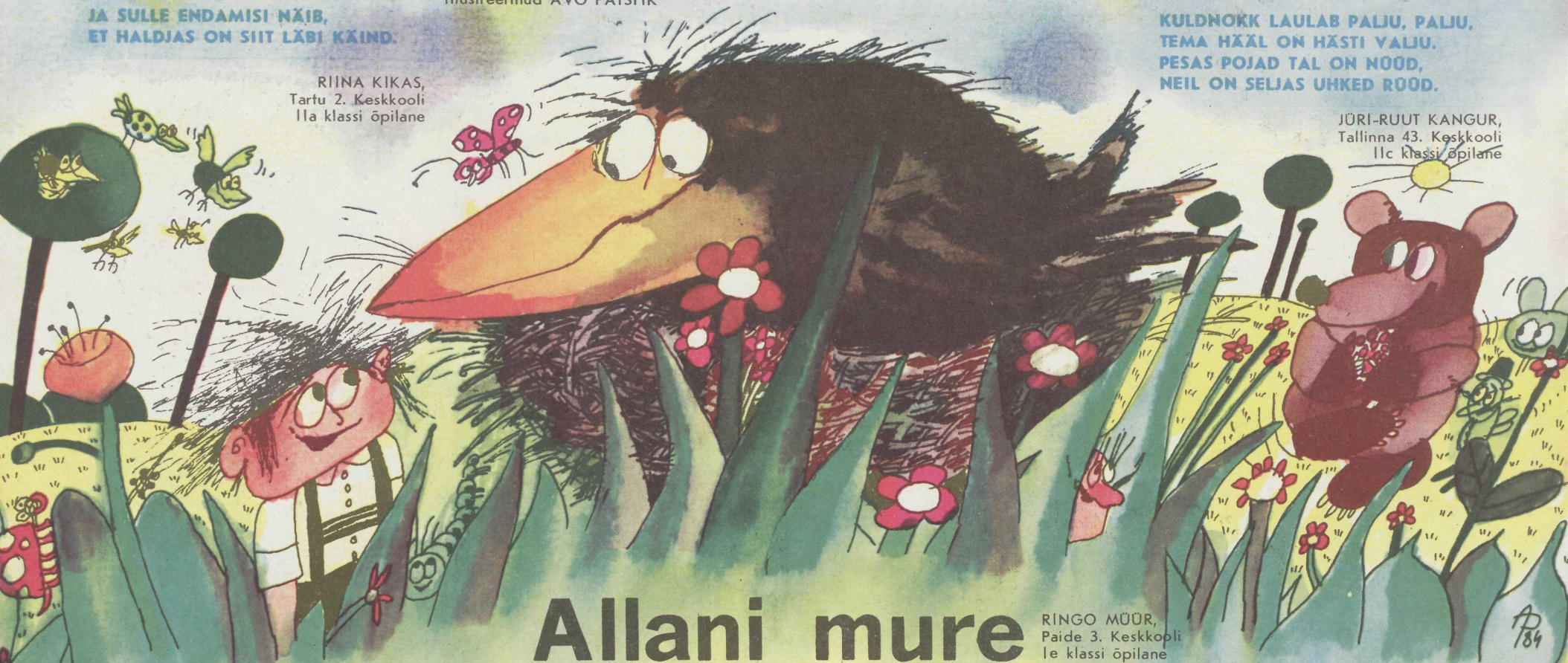
Kuldnokk

KEVADE ON AMMU KÄES,
KULDNOCK PESA JUURES KÄIS.
PESA TAHTIS TEHA TA,
SELLE EHITASIN MA.

OLED ARMAS, KULDNOCK,
SINU LAUL ON VÄGA POPP.
ÄRA KARDA, KULDNOCK, MIND,
MINA ARMASTAN JU SIND.

KULDNOCK LAULAB PALJU, PALJU,
TEMA HÄÄL ON HÄSTI VALJU.
PESAS POJAD TAL ON NÜÜD,
NEIL ON SELJAS UHKED RÜÜD.

JÜRI-RUUT KANGUR,
Tallinna 43. Keskkooli
11c klassi õpilane

Allani mure

RINGO MÜÜR,
Paide 3. Keskkooli
1e klassi õpilane

EMA RÄÄKIS ALLANILE, ET EI TOHI LINNUPESA VAA-
TAMA MINNA, MUIDU LÄHEB EMA POEGADE JUUREST
ÄRA. TEISEL PÄEVAL ÜTLES ALLAN EMALE: «LINNUEMA

ISTUS PESAL JA VAATAS MIND VÄGA KAUA. KAS SINA
LÄHED NÜÜD MEIE JUUREST ÄRA!»
EMA AINULT NAERATAS.

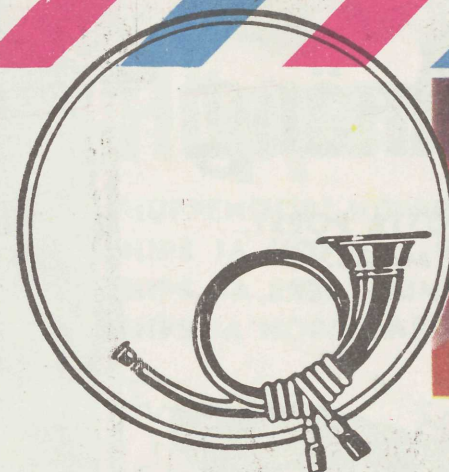
Pildistanud TIIT KOHA

Kirjasõbrad

ANNE LILL

Kristina kodu on Aegviidu kõrgete määndide all. Leveta elab rohkem kui pool tuhat kilomeetrit lõuna pool — Elektrenais Leedumaal. Suvi jõuab seal mitu nädalat varem kätte. Kui Kristina oma kodumetsast veel kullerkuppe vaasi toob, võib Leveta juba esimesi maasikaid korjata.

Mr. R. Kroutwaldi
nim. ENSV Riiklik
Raamatukogu

Kristina on igal suvel Leedus olnud. See on tema ema sünnimaa. Kaks suve tagasi sai alguse kirjavahetus Levetaga. Kristina ei käinud siis veel kooliski. Esimesed kirjad kirjutas valmis ema. Veel nüüdki aitab ema Kristinal kirju leedu keelde tõlkida, siis kirjutab tüdruk need ümber. Leveta kirjadest saab ta üsna hästi aru. Nii õpib ta lisaks vene keelele selgeks leedu keele. Levetal läheb kirjutamine hõlpsamini. Leedu keel on ju tema emakeel. Leveta on Kristinast aasta võrra vanem. Kevadel jäi tal juba teine klass seljataha. See on rõõmus päev, kui postkastist sini-punasekirju äärega ümbrik paistab.

Igas kirjas saadavad tüdrukud teineteisele ka oma joonistusi. Kristina saaks Leveta saadetud piltidest albumi kokku seada. «Leetu sõites võtsin alati oma lemmiknuku kaasa,» meenutab Kristina. «Levetale meeldis ta nii kangesti. Ükskord otsustasin: kingin nuku Levetale.»

Nii juhtuski, et tol korral ei sõitnud nukk Kristinaga tagasi. Lehvitas hoopis koos Levetaga hüvastijätuks ja jäi siis oma uude koju. Kristina süda on nuku pärast rahulik — Leveta juures on tal hea.

Elektrenais on tunni jagu bussisõitu Leedumaa kõige suuremasse linna — Vilniusse. Kui Kristina on Levetal külas, käiakse koos vanematega ka seal. Vilnius on väga ilus linn. Gediminase tornist näeb veel kaugemale kui Tallinnas Toompealt. Peaaegu kogu linn paistab.

Leveta jälle jalutab suure huvi ja põnevusega Tallinna vanalinnas. Ent koduses Aegviidus ja selle ümbruseski jätkub tegemist-vaatamist küllaga. Metsas uidates meeldib Kristinal ja Levetale unistada sellest, mida nad kord suurtena teevad. Nad on juba otsustanud, et kirjavahetust katki ei jäta.

Keksumäng

HELJO MÄND

KEKSU EI SAA OSTA POEST,
KEKSUKAST ON MAAS.
KEKS — KINGANINA PEKS,
KASTIST KASTI TRAAV.

Kell

TIKK-TAKK-TIKK,
KELLA TEE ON PIKK.
TIKK-TAKK. POLE AEGA.
TIKK-TAKK. HEAD AEGA!

Tukunui

UIU-TUIU TUKUNUI
TUKUB NURGAS PAI KUI TUI.
ÄKKI TUI ON TEHTUD PUUST
EGA SAAGI SÖNA SUUST!

Ehitaja töö

ASTA KASS

«Siia teeme lasteaia,» otsustasid ehitajad ja hakkasidki usinasti pihta.

«Aga siia tuleb kool,» ütlesid teised ehitajad ja tegid samuti kärmesti algust.

Mõlemas paigas käis töö suure hooga, sest nii lasteaed kui kool on väga vajalikud asutused ja peavad kiiresti valmis saama. Muidu ei ole lastel kus õppida ja olla.

Töö käis nii suure hooga, et varsti tuli kividest puudus, tuli vahelagedest puudus ja kõigest muust ka. Kõige hullem oli see, et ehitajatest tuli samuti puudus. Mõni mees istus niisama, nagu päikese poole, ja vaatas teiste tegemist pealt. Mõni jälle tegi nii lohakalt, et kõik tema tehtu kokku varises. Töökamad vehkisid mitme eest. Lasteaia ehitajad meelitasid Peetrit: «Tule meie brigaadi, sa oskad nii ilusaid majanurki laduda. Me maksame hästi.»

Koolimaja ehitajad omakorda kutsusid Andrest: «Sul hea suur auto, tule meile materjali vedama.»

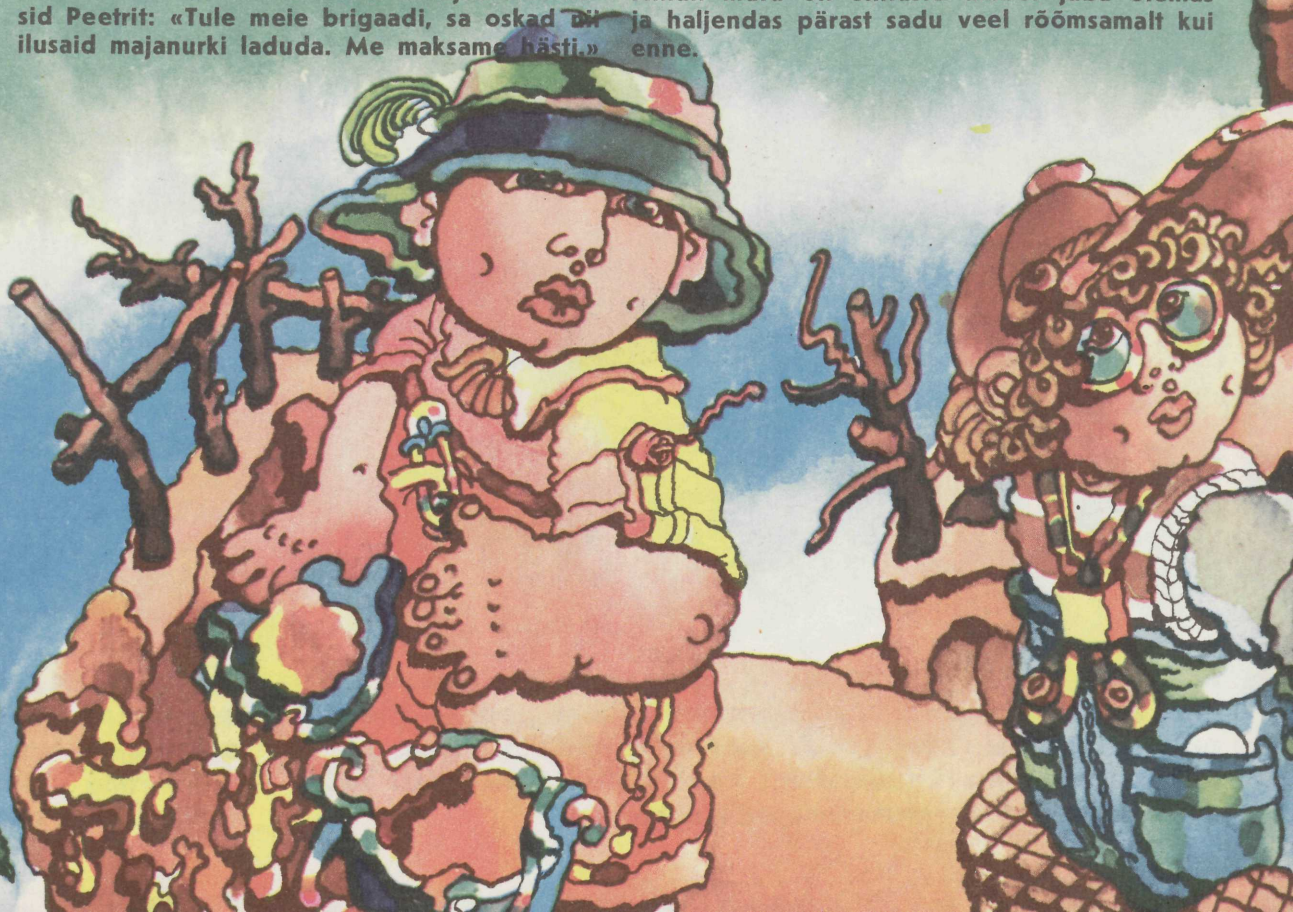
Niimoodi hakkasid ehitajad ühest kohast teise käima ja töö ei edenenu hoopiski.

Siis otsustasid ehitajad teha hoopis niisuguse vabriku, kus valmistatakse ehitusmaterjale. Hakkasid segusid segama, see oli isegi huvitavam kui valmisklotse üksteise otsa laduda, ja veepuudust ei olnud karta. Ka omavormitud ehituskivid tulid palju kenamad. Autod muudkui voorisid edasi-tagasi, küll koormaga, küll tühjal.

Ehitusmaterjali oli varsti kuhjade viisi. Nüüd võis lasteaia valmis ehitada ja koolimaja ka. Aga siis hüüdis kasvataja lapsed õuest tuppa sööma.

Kui pärast lõunauinakut uuesti õue mindi, oli vihm kõik kivid läbi leotanud ja segu vedelaks lahjendanud. Hakka jälle otsast peale.

Ainult muru oli ehituste ümber juba olemas ja haljendas pärast sadu veel rõõmsamalt kui enne.

Mees metsas

ÜLLE LÄTTE

Läks kord mees metsa kõndima. Pika-peale hakkas tal igav, hea meelega oleks mõne seenelise või marjulisega sõna juttu puhunud. Niimoodi kõndides jõudis mees lõpuks metsalagendikule. Ta istus kannule ja hõikas:

«Uu, uu!»

Metsast vastatigi kohe:

«Uu, uu!»

Mees vaatas ringi, aga ei näinud hüüdjat kusagil.

Siis hakkas ta pärima:

«Kus ja kes sa sihuke oled!»

Metsast vastati:

«Sihuke kole, kole!»

Mehel hakkas veidike kõhe. Ta otsustas selle tundmatu «kole-koleda» enesest kaugemale saata ja hõikas:

«Mine üle metsaraja!»

Metsast aga vastati jonnakalt:

«Eks sa aja, aja!»

«Õige kiuslik teine,» mõtles mees pahuralt ja hüüdis metsa:

«Jäta jutud!»

Metsast aga vastati selle peale:

«Utu, utu!»

Nüüd sai mees päris pahaseks. Ta mõtles, et tundmatu võõras teda narritada tahab. Mees tõstis käed suu juurde ja hüüdis kurjalt:

«Ole vait!»

Metsast aga vastati valjult ja selgelt:

«Ait, ait!»

Selle peale pistis mees kodu poole jooksu kuidas jalad lubasid. Talle meenus, et kodus oli aidauks pärani lahti jäänud. Küllap olid lambad, kes õuele rohtu näksima jäid, lahtist ust juba märganud ja viljasalve kallale maiustama läinud.

Illustreerinud EVI VALDOV

Hüppenöör

HÜPPENÖÖR! HÜPPENÖÖR!

HIPS JA HOPS JA ÜBERPÖÖRD!

HIPS JA HOPS JA HOPS JA HAPS,

HIPS JA HOPS JA JÄLLE APS.

Pall

AITA ON MEIL PALLIKARJUS.

PAITAB PALLI. PALL AGA KARJUB:

«ANNA MULLE PAREM VOPS,

SIIS MA HÜPPAN HOPSADI-HOPS!»

Kiiged

KRIIK JA KRÄÄK. KRÄÄK JA KRIIK.

KRIGISEB MU VANA KIIK.

ÄMBLIK VÖRGUSILMI LOOB,

VAIKSET KIIKE VAIKSELT KOOB.

TIIA TOOMET

Televiisori unenägu

Film lõppes, televiisor lülitati välja ja kõik läksid magama. Ka televiisor sättis end tukkuma ja hakkas unenägu vaatama. Unenäos kasvasid televiisorile tiivad ja ta lendas läbi akna välja. Väljas puhvas tuul ja televiisor pidi tiibadega kõvasti vehkima, et oma rasket keha õhus hoida. Kaks varest lendasid televiisorile vastu.

«Tere õhtust, head vaatajad,» ütles televiisor. Varesed ehmatasid kraaksatuse kurku kinni. «Krrr!» tuli nende kõrist ainult. Televiisor lendas linna kõige kõrgema maja katusele. Seal varjulises nurgakeses oli televiisori kodu. Televiisor lükkas ukse lahti ja astus sisse. Kaks televiisorilapsukest tervitasid teda häält põhja keerates.

«On sul aga pikad tööpäevad,» surises nende ema, suur moodne värvi-televiisor.

«Täna oli kriminaalfilm,» ütles televiisor. «Kõik tahtsid lõpuni vaadata.» «Mis sa süüa tõid?» kisasid televiisoripõnnid.

«Noh, ma ei tea,» ütles televiisor. «Kriminaalfilm on teie jaoks õieti nagu varavõitu.»

«Aga isa!» protestisid televiisorilapsed.

«Mitte mingil juhul!» ütles televiisoriema. «Anna siia!» Televiisoriema ekraan lõi võbelema ja vaikse undamisega hakkas ta filmi vaatama.

«Teile on telekool,» ütles televiisoriisa iastele. «Õpetati tegema savist kausikesi. Saade tervislikest eluviisidest — väga kasulik vaadata. Mägimatk Pamiiri — ilusad maastikud. Ja veel üks film Aafrika loomadest. Saate

näha kaelkirjakut ja elevanti.»

«Ma olen elevanti juba mitu korda näinud,» ütles televiisoripoiss. «Kas sõjafilmi ei ole!»

«Sa tead küll, et ema ei luba teil sõjafilme vaadata,» ütles televiisoriisa rangelt. «Võta siis pealegi korvpallivõistlus. Tallinna «Kalev» — Kaunase «Žalgiris».»

«Midagi paremat sa ei toonudki!» mossitas nüüd televiisoritüdruk omakorda. «Magustoit kõige lõpuks,» ütles televiisor. «Ema jaoks on mul india armastusfilm ning teile laste laulusaade ja multifilmid hundist ja jänese-st.»

Televiisorilapsed rōkatasid rōomust ning kiirustasid telekooli vaatama. Ees ootas huvitav öö. Sama meelt näis olevat ka nende ema. Tema värviline ekraaninägu kahvatus aeg-ajalt erutusest must-valgeks. Televiisoriisa jälgis kõiki kolme hetke hellal pilgul, avas siis ukse ja väljus. Teda siin enam ei vajatud. Televiisor lendas öise linna kohal tuldud teed tagasi. Tibutas vihma. Varesed olid jälle platsis.

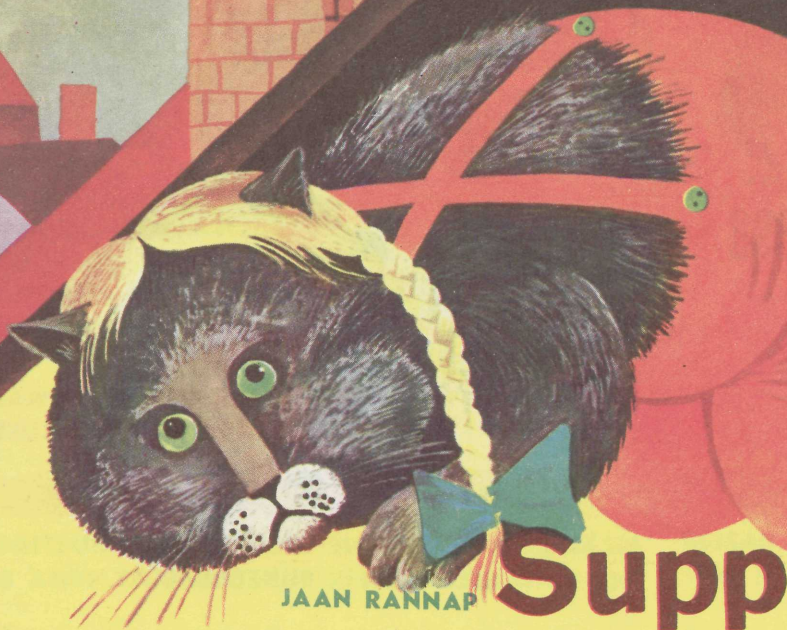
«Kas sa näitad meile ka midagi?» küsis suurem vares aupaklikult.

«Ei,» vastas televiisor. «Mul on praegu puhkus.»

Televiisor saputas tiivad kuivaks, liugles tuttavast aknast sisse ning laskus ettevaatlikult televiisorilauale.

Seal tukkus televiisor hommikuni, ilma et midagi huvitavat oleks juhtunud.

Illustreerinud JAAN TAMMSAAR

JAAN RANNAP

Supp

Kui mu õde Jaana väike oli, armastas ta end sageli kellekski teiseks mõelda. Mõnikord ta ronis vana paju otsa ja mõtles enda linnuks. Ta seadis kingakarbi oksaharude vahele ja mõtles selle oma pesaks. Pessa samblale viis ta kuus kruusakivikest ja mõtles need munadeks. Aga munade kõrvale pani pisikese peegli, et linnupojad saaksid end sellest vaadata. Kui ema Jaanat sööma kutsus, sidistas Jaana talle puu otsast vastu. Tulen kohe, otsekohe, sidistas Jaana alati, sest ema võis palju andeks anda, kuid mitte iialgi seda, et lauale viidud toidul lasti ära jahtuda.

Ühel päeval mõtles Jaana end kassiks. Koos kummikassiga oli neid nüüd kaks kassi. Muidugi olid nad head kassid, kes linnupesade juurde ei kipu. Aga et kassid ju kuhugi ronima peavad, siis ronisid nad mööda redelit pööningule.

Pööningul oli hiljuti köögilage parandatud. Uutest laudadest lapp oli nagu paik Jaana püksipõlvel. Katusele polnud parandajad veel jõudnud. Katkise koha all seisis ämber, vihmavett poolest saadik täis. Jaana patsutas lõhnavaid laudu ja märkas

siis oksakohta, millest tume tüügas nagu uksekellanupp välja ulatus. Tirr! helistas Jaana korra, ja oleks teist kordagi helistanud, kui nupp poleks alla kööki kukkunud.

Jaana pani silma vastu oksaauku. Auk oli otse pliidi kohal. Seal paistis ema, kes parajasti supileent maitstes, siis kopsikuga ämbrist vett võttis ja supile juurde valas.

«Supikeetmisel tuleb ikka vett lisada,» näugus Jaana kummikassile, kes omakorda august alla piilus. Ja tal tuli kange tahtmine ema selles asjas aidata. Kummikass oskas hästi vett juua, kui ta laperguseks vajutatult ämbrisse pandi. Aga Jaanakkass oskas veel paremini seda vett läbi oksaaugu joana supipotti sihtida. Pulk-pulk-pulk! rõõmustas supp, kui vett lisaks sai. Sss-sss! pahandas pliit, kui kassikõhutäis kastrulist mööda läks.

Jaana, Jaana! Kas ma polnud sulle küllalt rääkinud:

«Ole kes sa oled ja tee mis sa teed, aga mõtle ikka ka, et supp, mis sa keedad, tuleb sul ju endal ära süüa!»

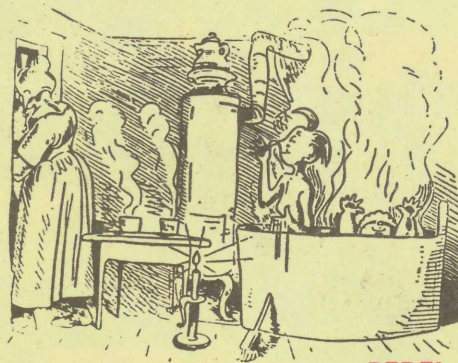
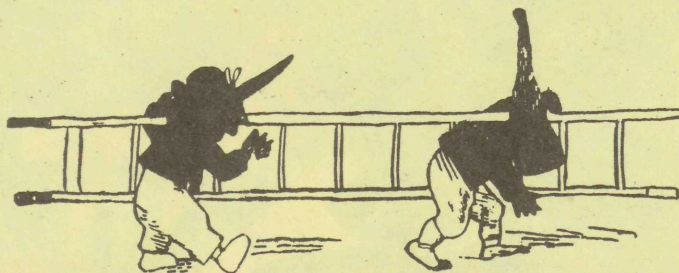
Wilhelm Busch

Rongapesa

VAAT KUS POISID, REDEL KÄES!
TAHTSID NEMAD TÖES JA VÄES

RONGAPESA KÜLASTADA,
PISIPOEGI VARASTADA.

REDEL VAJUS. TOHOO PIME!
KOSTIS HÄDAKISA KIME.

SUUMULK EHMATUSEST VALLA,
PÖNNID PUDENESID ALLA.

PESAKOND NÜÜD NAERMA PISTIS:
POISID MÜLKAS, SUSSID PÜSTII!

Laupäevaõhtune vanniskäik

LEENU PANI NEED KAKS ÜLEANNETUT PÖNNI
ÜHEL LAUPÄEVAÕDANGUL ÜHESKOOS VANNI.

VAEVALT SELJA NEIL PÕÖRANUD TÄDIKE OLI,
JUBA VANNITOAS LAHTI LÄKS SILIN JA SOLIN.

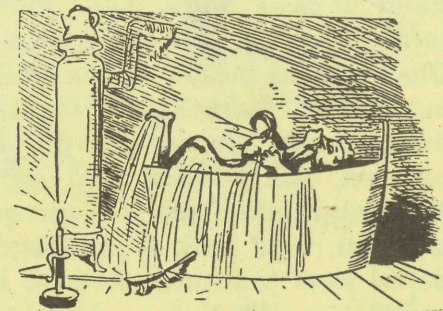
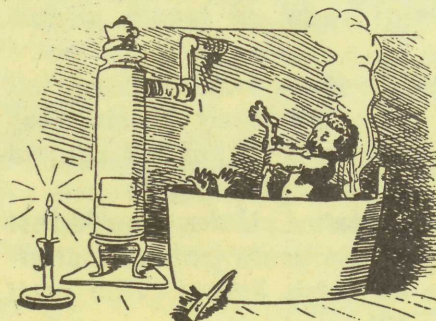
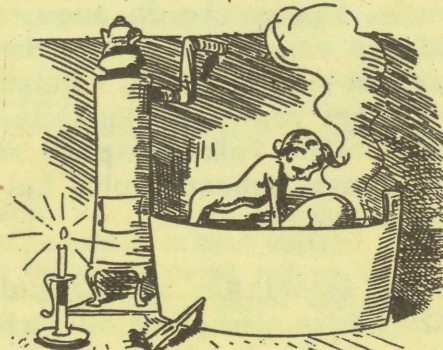
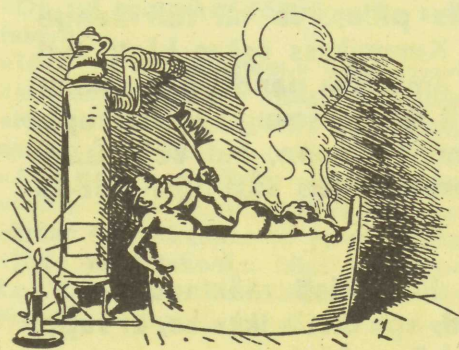
KAUA ENNAST EI VIITSINUD KÜÜRIDA NAD,
HULLUL LUSTIHOOL LASID END TÜRIDA NAD.

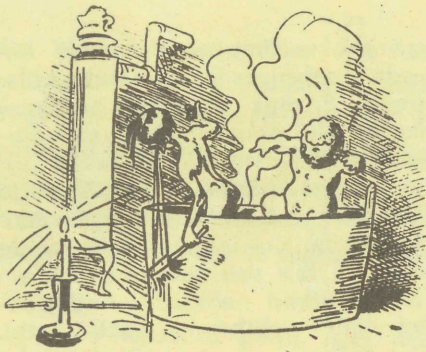
ISEÄRANIS VERES NEIL KELMIDEL JUST
OLI SINIKAELPARDILIK SUKELDUSLUST.

OH SA HULL! VESI KÕRVA ME PRITSULE TULI.
TEDA PARASTAS PRANTS: «KAS SA NÄED, KUS ON SULI!»

AGA SELLEGA VIHASTAS PEENIKEST PRITSU TA.
PEENEM PAKSULE YETT JULGES HARJAGA PRITSIDA.

SUURE VARBA SIIS PRANTS VENNA NINASSE SURKAS —
VARVAS KEERUTAS RINGI SEAL MÖNUSAS URKAS.

RONGARÕVLEIL TÕESTI VEDAS —
KÜTT NEID MÄRKAS SURMAHÄDAS.

PENILE TA HÜÜDIS: «VÕTA!
ÄRA POISSE SOHU JÄTA!»

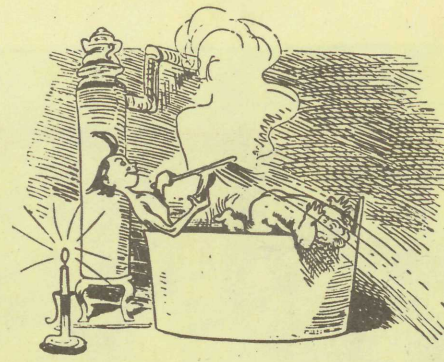
TÕMBAS PIIPU VANATOI,
PENI POISI VÄLJA TÕI.

KÄSKIS MEES: «TOO TEINE VEEL!»
VASTU TÕRKUS KOERA MEEL.

VANA VÕTTIS ETTE ISE
KÜLMA VETTE MINEMISE.

EHK KÜLL HAMBaid KIRISTAS,
POISI VÄLJA TIRIS TA.

SAATUST TÄNAVAD, MIS MUUD,
MUSTAPEADE MUSTAD SUUD.

AGA KOER JA JAHIMEES
KÄIVAD KURESAABASTES.

RONGAPOJAD — RÕÖMSAD REOD —
KORRALDAVAD LAULUPEO.

Nende lehekülgede värsslood kirjutas ja joonistas rohkem kui sada aastat tagasi saksa karikaturist, maalikunstnik ja luuletaja Wilhelm Busch. Tema lõbusad lood levisid kiiresti üle kogu maailma. Eestis trükiti Buschi pildiseeriaid juba siis, kui sinu vanaema-vanaisa väikesed olid.

VENNA PEA SURUS PRITSUKE VEE ALLA ÄKKI,
VANNIVEEST PAISTIS AINULT PAAR PUNNPRISKET NÄKKI.

PAKS SEEJÄREL PEENEMAL SÄÄRE SAI KÄTTE.
NÄIS, ET TEINE PEAB JÄÄMAGI PEADPIDI VETTE.

VIHA ANDIS TAL JÕUDU, POISS RÜSELES VÄLJA.
OLI KÄTTEMAKS MAGUS, EI MÕISTNUD TA NALJA.

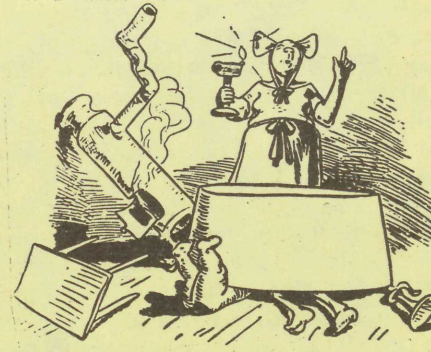
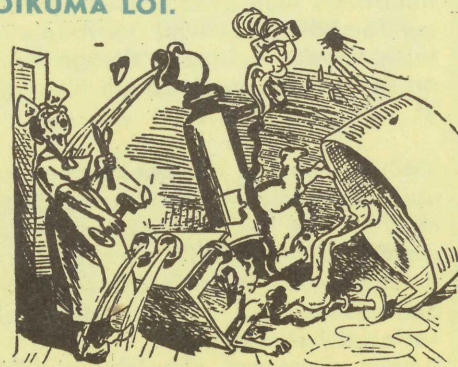
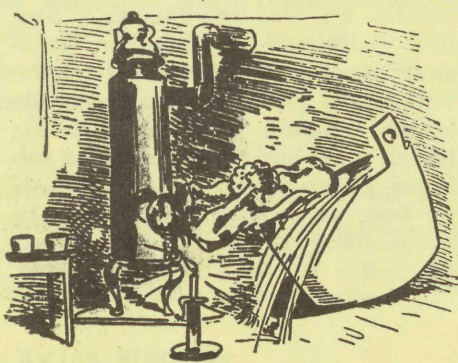
SÜGAV VANN POLNUD KAKLUSEKS PIISAVALT LAI,
KAHE VENNAKSE VÕITLUSHOOST KÕIKUMA LÕI.

SEISAB TÄDIKE UKSEL, PALG HIRMUST TAL PLASS:
JUBE HULLUSTI LÕPPES SEE RÜBLIKURASS!

HÜÜAB LEENU — HING LÕÖMAB TAL OTSEKUI TOHT:
«EGA VANN OLE KELLEGI KAKLUSEKOHT!»

KOGU LUGU HEAD EIDEKEST KANGESTI MASENDAS.
ENAM ÜHESKOOS ULAKAID VANNI EI LASE TA.

Tõlkinud ANDRES EHIN

Pildistanud HENDRIK RELVE

Võilill

Kui sa maakodu õuemurust umbropsu ühe taime sõrmede vahele haarad, võib selleks kergesti osutada võilill. Võilille kohtad teepeenardel, aasadel, jäätmaadel ja mujal nii tihti, et jäta ta mõnikord lihtsalt tähele panemata. Tema kollast õit teab ka see, kes muidu taimi ei tunne. Aga miks teda võililleks kutsutakse? Rahvas on arvanud, et lehm, kes palju võililli sööb, annab rammusat piima. Ja sellest saab rohkesti võid. Võilillel endalgi ju sees piim, mis taime murdekohalt välja immitseb. Keelega katsudes on võilillepiim küll mõru, aga lehma sees

muutub ehk maitsvaks. Võiga ühtemoodi on õite kullendav toon. Võililleõitega määravad lapsed üksteisel võisöömist. Seavad õie lõua alla ja vaatavad, kui palju keegi võid on söönud. Enamasti näitab lill ikka, et võid on vitsutatud vägevalt.

Võilille väärtust loomasöödana on uurinud teadlased. Nad on selgitanud, et see taim on rohusööjatele asendamatu kevaditi. Varakult tärgates sisaldab ta teistest enam koobaltit, ainet, mis on loomadele sel aastaajal hädatarvilik.

Asjalik inimene nimetab võilille

umbrohuks. Umbrohud elavad inimeste naabruses soovimatute külalistena. Enamik looduslikke taimeid ei talu inimese lähedust. Umbrohud aga, vastupidi, lokkavad just siin kõige paremini. Võilillest nagu teistestki umbrohtudest on raske lahti saada. Kui inimene talle peale astub, ei tee see suuremat häda. Võilille sitked nahkjad lehed peavad talle vajutusele hästi vastu. Taim ei sure ka siis, kui ta maha niidetakse ja kogu maapealne osa hävib. Maa sisse jääb alles pika peenikese porgandi moodi valkjas juur. Peagi tärkavad sellest uued lehed ja vars. Kes tahab võilillest päriselt lahti saada, peab hävitama juure. Kuid ka sellisesse murusse, kust võilillejuured viimseni välja on katkutud, võib varsti ilmuda uusi taimi. Siis tärkavad nad seemneist, mis enamasti tulevad õhu kaudu. Igal seemnel on langevari, millega ta soodsa tuule korral võib teinekord hõljuda oma kümme kilomeetrit. Võilille langevari on taimeriigis täiuslikumaid. See on olnud eeskujuks inimesele. Võililleseeme võib rännata ka vett mööda või inimeste ja loomade külge takerdudes. Vee peal aitab tal püsida seesama seadeldis mis õhuski. Liikuvate olevuste külge haakub ta tillukeste ogadega, mida seemne ülasosas võib näha luubiga. Looduseuurijad on üle lugenud, mitu seemet võilillel on. Üks hallipäiseks küpsenud võilillenutt sisaldab kuni kaks sada seemet. Kogu mitmevarreline võililletaim läkitab aastas teele üle kolme tuhande seemne. Lilledeks tärkab neist imepisike osa. Aga sellestki piisab enam kui küll. Siiski on hea, et on olemas selline päikesekollane lill, mida võid korjata nii palju, kui aga iganes soovid.

HENDRIK RELVE

Kas oled kuulnud eskimo- ja indiaanilastest? Indiaanlased ja suur osa eskimodest elavad Põhja-Ameerikas ja nemad ongi Kanada põlisasukad. Riigi põhjaosas elavad eskimod, kes kütivad põhjapõtru ja hülgeid ning püüavad kala. Talviti elavad nad lumest onnides ning sõidavad kelkudega, mida veavad koerad. Kesk- ja Lõuna-Kanadas elab kõrvuti indiaanlastega väga palju rahvusi. Indiaanlased tunneb teiste seast ära kollakaspruuni nahavärvuse ja mustade sirgete juuste järgi.

Lapsi on Kanadas palju, igas peres keskmiselt kolm. Olenemata naha- ja juuksevärvist lähevad nad kõik kooli kuueaastaselt. Neid, kes elavad kaugemal, sõidutavad kohale kollased koolibussid.

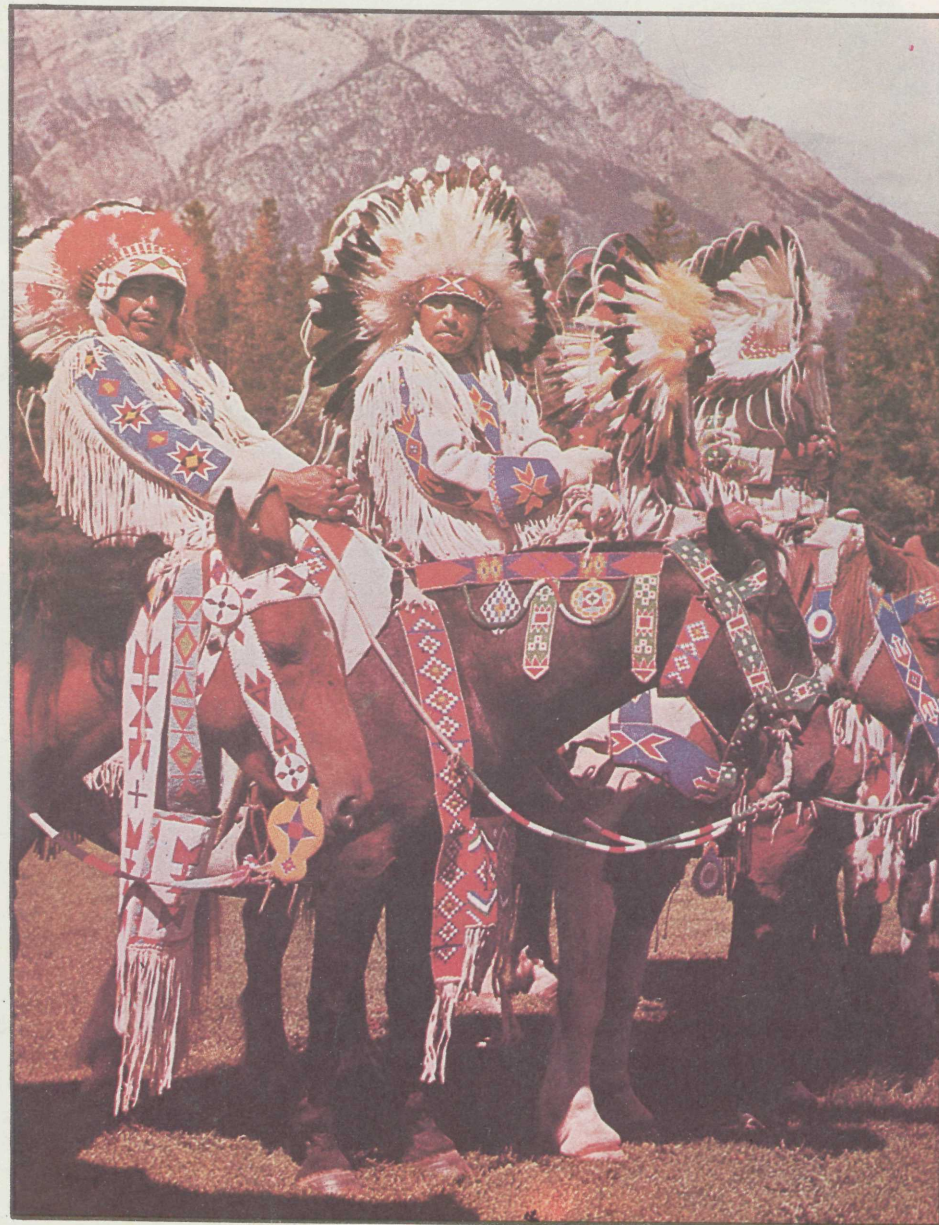
Algklassides algab koolipäev hommikul kell kaheksa ja lõpeb kell kaheksa teist päeval. Suurematel lastel tuleb pärast pikemat lõunavaheaega paariks tunniks kooli tagasi minna. Väiksematele lastele ei anta iga päev koduseid ülesandeid.

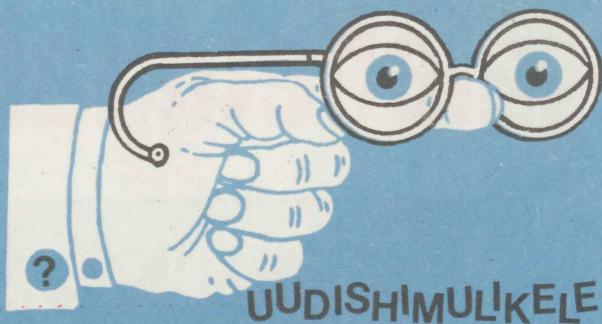
Ka Kanada lapsed armastavad üle kõige käia loomaaias, lõbustuspargis, kinos ja sportimas. Televisoorite ees aga istuvad nad liigagi palju, nii et nende õpetajad ja vanemad selle üle mures on.

Tallinna loomaaias on pesukarude puuri juures ikka lapsi uudistamas neid koheva hallikaspruuni karvakasukaga loomi, kes enne söömist toidupala hoolega puhtaks pesevad. Sealsetel lastel ei ole vaja neid loomaaias imetlemas käia. Pesukaru on linnadeski üsna tavaline asukas. Videviku saabudes kolistavad nad prügiurnide kallal ja ronivad parkides ning õuedes puude otsas. Toronto laste lemmikpaigaks on looduslikult kauni oru nõlvadele ehitatud hoone, mille nimeks «Teaduskeskus». Maja ühest otsast teise jõudmiseks tuleb minna üle oru viiva silla, mis näeb välja nagu klaasist koridor. Seal oled sa oru põhjas kasvavatest taimedest eraldatud vaid õhukese klaasseinaga. Tekib tunne, nagu kõnniksid pargis või metsas. Majas on mitukümmend näitusesaali. Näiteks saab ruumides, millel seisab silt «ELU», proovida enda mitmesuguseid võimeid. Seal on aparaadid isegi söögiisu mõõtmiseks. «Teaduskeskuses» võib kõike oma käega katsuda. Seintel on sildid «Palun puutu!». Ainult õrnemate esemete juures seisab siltidel «Palun ära puutu!». Näiteks eelajalooliste elukate luukeresid ei tohi puutada.

Kanada laste lemmiktoiduks on hamburger — kotlet ümmarguse saia vahel. Magustoitudest on lemmikroaks pannkoogid vahtralehesiirupiga. Vahtraid kasvab Kanadas palju. Vahtraleht on nende riigi sümbol ja seda näeme ka Kanada riigilipul.

Vahtralehemaal

UUDISHIMULIKELE

KAS EESTIS ELAB LENDORAVAID!

Vähesel arvul elab. Lendoravad on oma elupaigaks valinud Alutaguse põlismetsad. Pesa teevad nad puuõõnsusesse. Lendorav on tavalisest oravast väiksem, hõbehalli väga pehme ja tiheda karvaga. Ees- ja tagajalgade vahel on tal nahakurd, mida nimetatakse lennuseks. Lennus aitab tal ühelt puult teisele hüpates ületada 20—30 meetrisi vahemaid.

Lendorav sööb lehtpuude urbi, puukoort, seemneid ja marju. 1—2 korda aastas toob lendorav ilmale 2—6 paljast ja pimedat poega. Tema looduslikeks vaenlasteks on nugis ja kasikakk.

KUST TOODI KÄHRIKKOER EESTISSE!

Kaug-Idast 1950. aastal. Kährikkoera karv on pikk ja tihe kollakast toonist mustjaspruunini. Elukohaks valib kährik segametsad, toitu otsib veekogude kallastelt. Kährikkoer on segatoiduline. Maas pesitsevate lindude pesade hävitajana teeb ta metsaelanikele kahju. Talvel magab kährikkoer erksat talveund. Üks kord aastas sünnib tal 6—11 poega. Meie metsades elab kährikkoeri praegu rohkearvuliselt. Tema pika-karvaline nahk on moes ja hinnas.

KUI PIKAD ON TAIMEDE JUURED!

Kui kaevame või tõmbame taime mullast välja, saame kätte osa juurest. Selle järgi taime juurestiku pikkuse üle otsustada pole õige. Taimede juurestik hargneb tugevasti. Kui kõikide üksikute juureharude pikkused kokku liita, saame juurestiku kogupikkuse. Nii näiteks on see kõrvitsal ligi 25 km, teraviljadel heades kasvutingimustes 70—90 km.

Madalajuureliste taimede (sibul, tomat) juurestik levib mulla pealmistes kihtides. Sügava-juurelistel taimedel (ristik, päevalill) ulatuvad juured mitme meetri sügavusele. Näiteks lutserni juuri on leitud 15 m sügavusest. Mõnede kõrbetaimede (saksauul) juured tungivad ligi 20 m sügavusele. Nii pikk tee tuleb neil läbida veeni jõudmiseks.

Väga kaugele ja sügavale levivad puude juured. Need ulatuvad 2—5 korda kaugemale kui oksad.

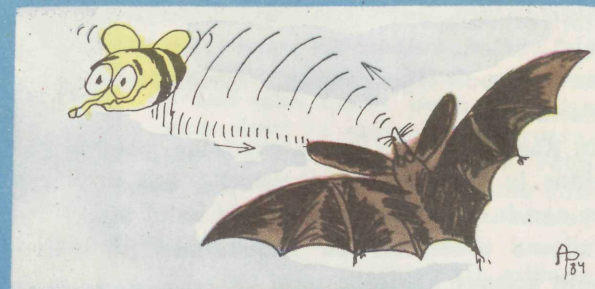

KAS PÄEVITAMINE ON KASULIK!

Õige ja mõõdukas päevitamine küll. See parandab tervist ning teeb tugevaks. Varasuvel alustatakse päevitamisega ettevaatlikult, sest nahk on õrn. Esialgu piisab mõnekümnest minutist. Iga päevaga aega pikendatakse. Umbes paari nädala pärast on nahk ühtlaselt pruun ja siis ei ole enam päikese põletust karta. Kõige kasulikum on päevitamine koos meresuplemisega. Nii mõjuvad kehale korraga mereõhk, päike ja vesi.

KUIDAS NAHKHIIR TOITU PÜÜAB!

Nahkhiir on pime. Toidu hankimisel abistavad teda kõrvad. Ta toob kuuldavale piiksatsusi, mis ööliblika või mõne muu putukani jõudes pörkavad nõrga kajana tagasi. Just selle kaja järgi teeb nahkhiir väga täpselt kindlaks saagi asukoha. Tagasipeegelduvat heli kuulates saab ta aru, kas tegu on toidu, mõne ohu või hoopis oma naabriga. On ka nahkhiireliike, kes püüavad veepinna lähedal ujuvaid kalu. Nahkhiire pilksatsusi inimkõrv ei kuule.

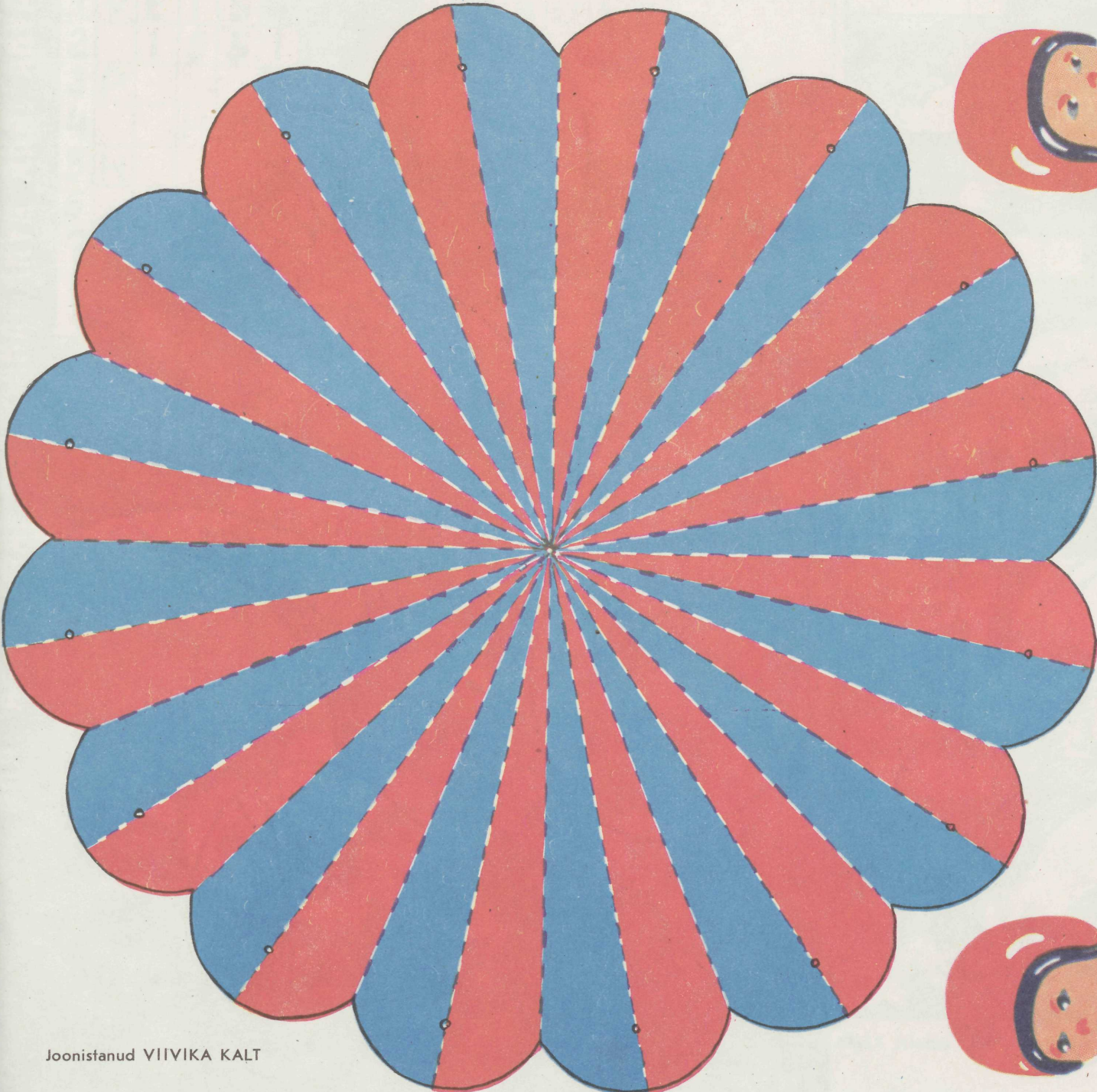
Illustreerinud AVO PAISTIK

KAS ON LEHMI, KEDA EI LÜPSTA!

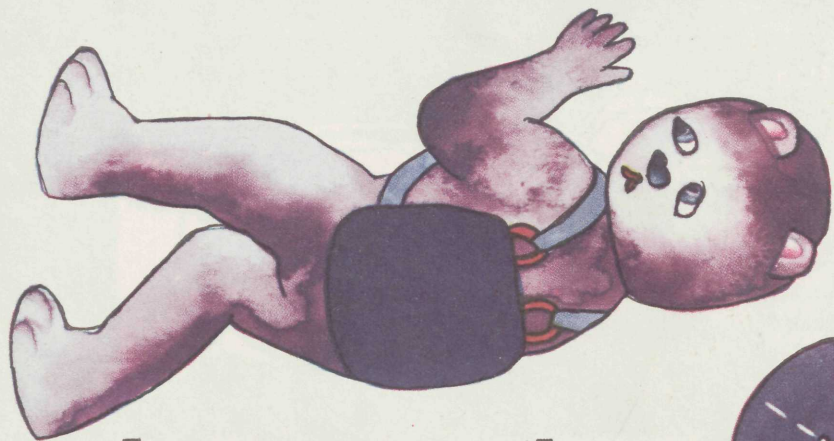
On küll. Need on lihatõugu (herefordi) veised. Lihatõugu lehma ei lüpsata, kogu nende piima imevad ära vasikad. Suve läbi elavad veised kurjamaal, juurde on neile vaja anda vaid vett ja soola. Lihaveiseid kasvatatakse Lõuna-Eesti kuppelmaastikel, aga ka mujal Eestis. Nad on toidu suhtes vähenõudlikud ja mäekülgedel kasvavast rohust jätkub neile söögiks.

KUS VÕIB NÄHA PEETER I PAATI!

Leningradis NSV Liidu Sõja- ja Merelaevastiku Keskmuseumis. Purjepaadi leidis noor Peeter Izmailovo mõisa kuurist. Selle olevat tsaar Ivan IV kinkinud Inglise kuningas. Peeter laskis paadi korda teha ning sõitis tiikidel. Siit algas tema huvi laevaehituse vastu. Oma esimest paati hakkas Peeter I kutsuma «Vene laevastiku vanaisaks». Paadis on viis istepinki, edasilükkumiseks võib kasutada aere või purjesid.

Joonistanud VIIVIKA KALT

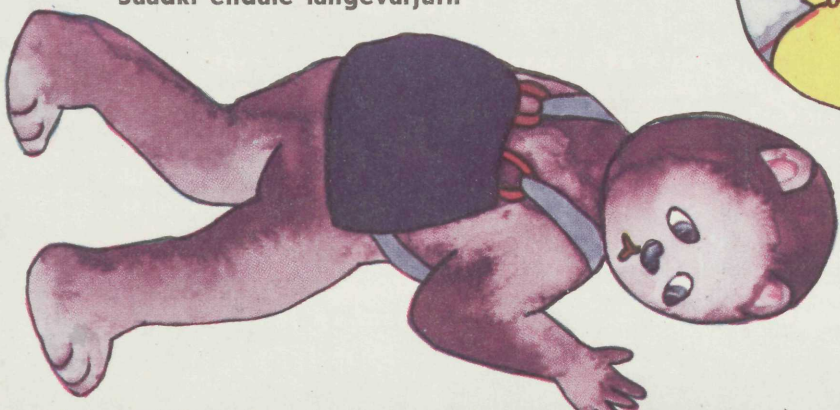
Langevari

Lõika välja langevari ja langevarjuri kaks poolt. Voldi langevari mööda punktiiri kokku nii, nagu näed pildil.

Lõika valmis 16 peenikest nööri-juppi, igaüks pikkusega 35 cm. Langevarju peale märgitud punktide kohale tee nõelaga augud. Tõmba nöörid aukudest läbi (seda võid teha nõela abil). Iga nööri otsa tee tugev sõlm.

Seejärel kleebi langevarjuri pooled kokku selliselt, et kõigi 16 nööri lahtised otsad jääksid langevarjuri käte vahele. Kleepimise juures jälgi, et kõik nöörid oleksid võrdselt pingul.

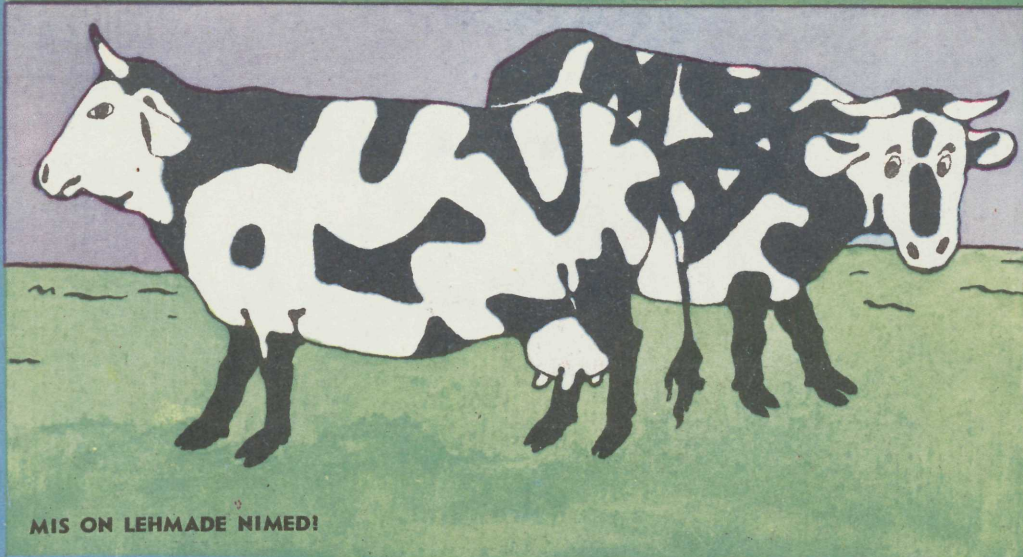
Lõpuks tee valmis sõlmega aas. Tõmba see langevarju keskest läbi nii, et sõlm jääks langevarju alla. Saadki endale langevarjuri.

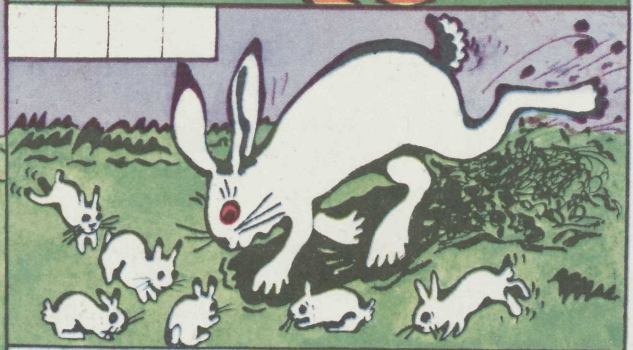
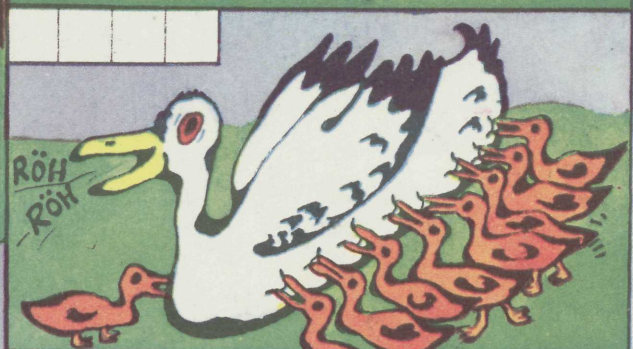
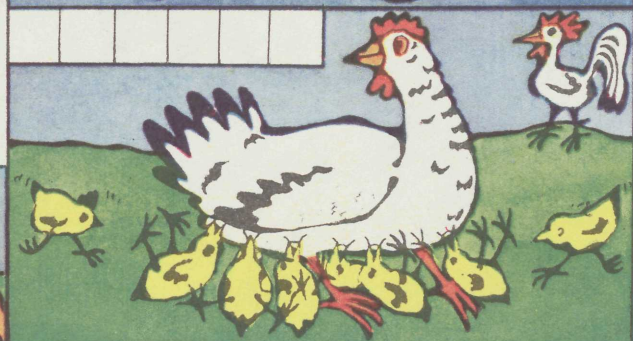
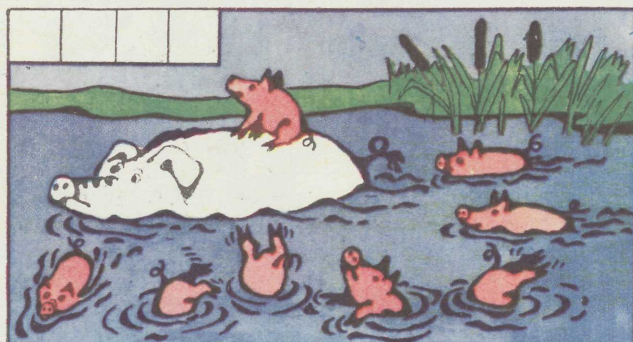
A B D E G H I J K L M N O P

1	V	E	I	S	S	I	G	A	H	O	B	U	N	E
2		I	S	S	I		O	T	S			U	K	S
3	P					L		Ä		K				
4		H	M		M	I	S	Ä	R	A				
5	H				R	I	K	A	S		U			
6		A	S		S	Ö	R	S	A		V	A	R	S
7	M	U	L	L		A	S		E	S	I	K	Ä	

LEIA VEEL 6 VARIANTI, KUIDAS VÕIB NIMETADA VEIST, SIGA JA HOBUST. ÕIGESTI TÄIDETUD TABEL AITAB SUL LAHENDADA JÄRGMISE ÜLESANDE. MIDA ÕTLEVAD TEINETEISELE HANI JA KOER!

MIS ON LEHMADE NIMED!

KELLE NIMED TULEKS RUUTUDESSE KIRJUTADA!

Joonistanud KURTI VOOL

Esikaanel PRIIT PÄRNA joonistus
«Suvi on käes».

ELKNÜ Keskkomitee ja ENSV Pioneeriorganisatsiooni Nõukogu lasteajakiri «Täheke» nr. 6 1984. Ajakiri asutatud jaanuaris 1960. Ilmub kord kuus. EKP Keskkomitee Kirjastus. Toimetuse aadress: Tallinn 200 107, Pärnu mnt. 67-a. Toimetus käsikirju ei tagasta.

Kolleegium: E. Haamer, V. Kotkas, E. Mardi, H. Mänd, H. Rattiste, V. Variksaar. Telefonid: peatoimetaja E. Mardi 681-495, vastutav sekretär V. Variksaar 681-497, vanemtoimetaja J. Rannap 681-497, kunstiline toimetaja J. Tammsaar 681-400, toimetaja A. Jürgens 681-538, tehniline toimetaja A. Lill 681-496.

Laduda antud 28. 04. 1984. Trükkida antud 21. 05. 1984. Trükiarv 70 300. Ofsetpaber nr. 1. 60x90/8. Trükipoognaid 2. Arvestuspoognaid 2,94. Tingvõrditõmmiseid 8,0. MB-05225. Tellimise nr. 1697. EKP Keskkomitee Kirjastuse trükkida, Tallinn 200 090, Pärnu mnt. 67-a.

Детский журнал ЦК ЛКСМ Эстонии и Совета Пионерской организации Эстонской ССР «Тäheke» («Звездочка»). На эстонском языке. Выходит один раз в месяц. Типография Издательства ЦК КП Эстонии, Таллин, 200090, Пярну маantee, 67-а. Адрес редакции: ЭССР, Таллин, 200107, Пярну маantee, 67-а. Цена 20 коп. Объем 2 печ. листа. Тираж 70 300. Заказ 1697.

HIND 20 KOP.
ИНДЕКС 78231

Juuni

LEELO TUNGAL

KUI KOLLANE VOILILL ON PÄIKE —
SOE LILLELÖHN JUURES ON TAL.
SA ENDALE TUNDUD NII VÄIKE
NII PUUDE KUI PÄIKESE ALL.

SUUR HEINAKÖRS SULLE ON SUUNI,
KUID PUTUKA JAOKS ON TA PUU ...
ON HEINAKUU, JAANIKUU, JUUNI —
KUUM MAASIKAMAITSEMISKUU!

Illustrerinud PRIIT PÄRN